
Arkivkode:

FU-sak: 11/14

Sak nr.:

Møte: 15.05.14

Forskningsmeldingene 2013

BAKGRUNN

Som en del av den årlige rapportering om virksomheten, ba Universitetsledelsen i brev av 12.12.2013 fakultetene om å utarbeide forsknings-, forskerutdannings og utdanningsmeldinger for 2013. Disse meldingene er viktige dokument for rapportering av oppnådde resultater og prioritering av tiltak. Universitetsledelsen la opp til at meldingene skulle ha et hensiktsmessig format som sikret effektiv rapportering. Samlet skulle ikke de tre meldingene overstige seks sider. Frist for meldingene fra fakultetene var satt til 1. april. I det nye formatet ble fakultetene bedt om å kommentere følgende punkter på en kortfattet måte, maks 2 sider:

Forskningsmelding:

- Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskningsmeldingen for 2012 og planer og prioriteringer for 2014.
- Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt
- Arbeid for å styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging
- Tverrfaglige og flerfaglige initiativ og satsinger (pågående og planlagte)
- Tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå II
- Kort omtale av arbeid for mobilisering og økt deltakelse i Horizon2020 og annen ekstern finansiert virksomhet
- Oppfølging av fagevalueringer fra 2013

RESULTATER

EU FP7

EUs 7nde rammeprogrammet var under avslutning i 2013. UiB har deltatt i 464 søknader (206 som koordinator), hvorav 97 ble innstilt til finansiering. Sammenliknet med UiO og NTNU har UiB noe bedre suksessrate (21% mot hhv. 19% og 18%). Flest søknader ble sendt til ERC. Til tross for lav suksessrate, har UiB sin største FP7 inntekt fra dette programmet. ERC prosjektene har god finansiering som ikke skal deles med partnere (med unntak av Synergy Grants).

FP7: Resultater for UiB pr. program

Pr. januar 2014

Program kortnavn	ANT. DELTAKELSER			EU-STØTTE			ANT. KOORDINATORER	
	i søknader	i innstilte prosjekter	Suksessrate deltakelser i %	i søknader (mill. euro)	i innstilte prosjekter (mill.euro)	Finansiell suksessrate i %	i søknader	i innstilte prosjekter
HEALTH	59	20	34%	32,98	9,95	30%	9	5
BIO	20	6	30%	8,68	2,10	24%	3	0
ICT	39	5	13%	15,62	1,68	11%	7	1
NMP	5	3	60%	3,98	1,34	34%	1	1
ENERGY	2			0,90			1	
TRANSPORT	0	0	0%	0,00	0,00	0%		
SECURITY	4			2,46			1	
ENVIRONMENT	44	14	32%	20,98	8,16	39%	2	2
SPACE	6	1	17%	1,75	0,44	25%	1	
SSH	24	3	13%	9,98	0,79	8%	11	1
JTI	1	1	100%	0,06	0,06	100%		
Sum Cooperation:	204	53	26%	97,38	24,53	25%	36	10
RI	18	10	56%	4,40	1,77	40%	1	1
SME	4	1	25%	0,06	0,02	25%	2	1
SIS	19	6	32%	3,67	0,82	22%	6	2
Sum Capacities:	41	17	41%	8,13	2,61	32%	9	4
ERC/Ideas	108	8	7%	199,71	16,92	8%	100	8
MCA/People	111	19	17%	5,09	4,82	95%	61	11
Totalt alle programmer:	464	97	21%	310,32	48,88	16%	206	33

Ekskl. 1. trinnsøknader ved tottrinnsprosesser og ugyldige søknader.

Datakilde: E-Corda (Kommisjonen)

UiB fikk 2 nye tildelinger fra European Research Council (ERC) i 2013, fra Advanced Grant og Synergy Grant.

En forskergruppe ledet av Bruce Kapferer ved Institutt for Sosialantropologi skal forske på egalitarianisme i en vestlig sammenheng. I dette Advanced Grant prosjektet vil fokus være på hva som egentlig skaper skillelinjer av likheter og forskjeller.

Prosjektet Ice2Ice skal studere hva som skjer med isen på Grønland dersom sjøisen i Norskehavet forsvinner. Dette er det første Synergy Grant med norsk eller dansk ledelse. Fra norsk side ledes prosjektet av Eystein Jansen ved Bjerknessenteret.

Norges Forskningsråd

UiB administrerte i 2013 i alt 377 prosjekter finansiert av Norges Forskningsråd med en samlet økonomisk ramme på 395 millioner kroner. Fri prosjektstøtte utgjorde den største hovedaktiviteten med i alt 34% av midlene, etterfulgt av Handlingsrettede programmer med 16% prosjekter og SFF/SFI/FME med 13% av midlene. Blant fakultetene hadde MN den største porteføljen (161 prosjekt), etterfulgt av MOF (78), SV (52), HF (45), PSYK (21) og JUSS (14).

Infrastruktur

I november tildelte NFR i alt 150 millioner kroner til forskningsutstyr ved UiB. 46 av millionene skal gå til en undervannsrobot knyttet til Senter for geobiologi, et av UiBs sentre for fremragende forskning (SFF). Undervannsroboten kan gå ned til 6000 meters dyp, og er fjernstyrt. Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet får i tillegg midler til en NMR-plattform i tilknytning til Kjemisk institutt og Molekylærbiologisk institutt. Over 50 millioner kroner skal brukes til et stort mikroskop som gjør at man kan se strukturer i molekyl. Institutt for geovitenskap og Bjerknessenteret får midler til et laboratorium for sedimentanalyser som muliggjør rekonstruksjon av fortidens klima på nye måter.

Det medisinsk-odontologiske fakultet fikk bevilget midler til å videreutvikle kompetanse i forskning på helseregister. Registeret gjør forskerne bedre i stand til å forske på risiko for sykdom. Allerede i dag har fagmiljøet samarbeid med Folkehelseinstituttet. Planen er at alle forskere skal kunne komme til UiB og få hjelp til planlegging og analyse når de har store datamengder.

Senter for fremragende forskning (SFF)

Ved slutten av 2012 ble UiB tildelt tre av totalt tretten nye SFFer: Birkeland Centre for Space Science, Centre for Cancer Biomarkers og Centre for Intervention Science in Maternal and Child Health. UiB deltar dessuten i stor grad i Centre for Mental Disorders Research som ledes fra UiO. Alle disse hadde oppstart i 2013.

NORKLIMA

UiB fikk i underkant av MNOK 100 av Forskningsrådets totale tildeling på MNOK 160 til norsk klimaforskning (NORKLIMA), knyttet til seks prosjekter.

Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen

Professor Rolf Bjerkvig og kollegaene hans ved Institutt for biomedisin ble i desember 2013 tildelt 16 millioner kroner fra Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen. Midlene vil styrke forskning på kreft i hjernen. Midlene vil i tillegg bidra til å få overført viten og forskning til klinikkene, ved at forskerne får økt mulighet til å bringe forskningsresultatene inn til klinisk utprøving, samt til å ta i bruk nye behandlingsmetoder for pasienter med hjernesvulst.

Bergens forskningsstiftelse (BFS)

I 2013 fikk UiB innvilget støtte til tre kandidater via rekrutteringsprogrammet til Bergens forskningsstiftelse (BFS). I de ni årene som er gått siden BFS startet sin virksomhet, er det i alt tildelt 22 rekrutteringspakker til fagmiljøer ved UiB. Sammen med bevilgningene fra Bergens medisinske forskningsstiftelse innebærer dette at MNOK 308 er blitt tilført forskningsmiljøene i Bergen fra de to Bergensstiftelsene i denne perioden.

FORSKNINGSDIREKTØRENS KOMMENTARER

Meldingene fra hvert fakultet følger vedlagt og kommenteres ikke i sin helhet, med unntak av enkelte gjennomgående fellestrekk. Publisering omtales heller ikke i vesentlig grad her, da Universitetsbibliotekets årlige publiseringsrapport legges frem for FU i en egen sak.

Oppfølging av prioriteringer

Fakultetene har etablert nye sentra og videreførte oppbygget kompetanse fra avsluttede SFF-er. Mye arbeid legges allerede i å identifisere mulige kandidater til neste SFF utlysning og oppfølging av fakultetenes ulike strategiske satsinger, samt økt innsats og målrettede tiltak for økt ekstern finansiering av forskning, særlig i Horisont 2020. Prioriterte strategiske satsninger videreføres og ligger til grunn for en målrettet faglig utvikling. I 2014-2015 vil nye handlingsplaner for forskning og forskerutdanning bli utarbeidet.

Prioritert forskningssamarbeid

Fakultetene har et bredt samarbeid med andre forskningsinstitusjoner lokalt, nasjonalt og internasjonalt som videreføres og styrkes. UH-nett vest er et aktivt nettverk. Av nye initiativ kan nevnes energisamarbeidet Science City Bergen (SCB) Og Hjortsenteret for marin økosystemdynamikk som er opprettet med HI, Nansensenteret og Uni Research. Fakultetene driver et aktivt samarbeid med BTO og aktører i offentlig og privat virksomhet. Det ble sendt inn 4 søknader om Senter for forskningsbasert innovasjon med UiB som koordinator og 7 som partner. En av

koordinatorsøknadene var MediaCity Bergen som kan gi en slagkraftig internasjonal satsing på forskning og innovasjon.

Forskningsledelse

Alle fakultet retter fornyet og økt oppmerksomhet mot behovet for styrket forskningsledelse. Det er satt i gang og gjennomført kurs og opplæring, enten ved eget fakultet eller i samarbeid med andre fakultet ved UiB eller nasjonalt. Målene for opplæringen er bl.a. å bidra til strategisk samkjøring, økt kompetanse innen utvikling og gjennomføring av forskningsprosjekter, prosjektstyring, ledelse av forskningsgrupper/team, og kommunikasjon og formidling av forskningsresultater. Det er avholdt kurs som spesielt er lagt til rette for yngre forskere.

Tverrfaglighet

Alle fakultet er engasjert i tverr- og flerfaglig virksomhet internt mellom institutt og fagmiljø ved eget fakultet, på tvers av fakultetsgrensene, men også i samarbeid med andre institusjoner nasjonalt og internasjonalt. Innen klima og miljørelatert forskning har det grodd fram flere tydelige, langsiktige og brede samarbeidsprosjekt. Dette har en klar sammenheng med stor prosjektaktivitet i klimaforskningen. Opprettelse av ulike sentre, som SFF-ene men også ERC prosjekter finansiert av EU og andre sentredannelser som Jepsen sentre for Kreftforskning og Senter for konkurransepolitikk, synes å stimulere til et langsiktig tverrfaglig forskningssamarbeid. I meldingen peker fakultetene også på tverrfaglige samarbeidsprosjekter som er forankret i Uni Research.

Tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå II

Incentivordninger opprettholdes der de finnes, enten på fakultet- eller på instituttnivå. Fakultetene legger vekt på å øke de ansattes kunnskap om hvordan publisering kan gi bedre uttelling ved å prioritere publisering på nivå II. Økt fokus på registrering av publikasjoner i CRISTIN og instituttens godkjenningsrolle har bidratt til å styrke eierskapet til prosessen rundt publisering. Noen instituttledelser tar publisering systematisk opp i medarbeidersamtaler.

H2020

Fakultetene arbeider aktivt for mobilisering og økt deltakelse i Horizon 2020 og annen eksternfinansiert virksomhet. Fakultetene støtter søknadsprosesser og koordineringsarbeid og enkelte fakultet har etablert incentivordninger eller avsatt forskningsstrategiske midler for å stimulere fagmiljøene til å søke eksternfinansiering fra nasjonale og internasjonale kilder. FA har etablert et nettverk for forskningsrådgivere bl. a. for å sikre at det drives et systematisk informasjons- og støttearbeid i fagmiljøer ved UiB.

Oppfølging av fagevalueringer fra 2013

Ingen evalueringer ble gjennomført i 2013. Fakultetene mener imidlertid at evalueringer er viktige for å synliggjøre styrker og svakheter, og oppfølging av evalueringer pekes på som et viktig strategisk virkemiddel for å styrke forskningskvaliteten. I etterkant av tidligere evalueringer har enkelte fakultet gjennomgått forskningsgruppenes sammensetning og ledelse. Gode vurderinger i evalueringer kan gi belønningmidler.

Forskningsmeldingene 2013 legges med dette frem for utvalget til orientering.